

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

Sözleşme Makamı: Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi

İstihdam Yaratma Odaklı Kooperatif Hibe Programı

Hibe Başvuru Rehberi

Referans Numarası: ICMPD/2021/6/ENHANCER/CS/TRY

Başvuru için Son Teslim Tarihi: 30 Nisan 2022

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

BİLGİ 1

Bu Hibe Programı, Avrupa Birliği'nin "Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı (FRIT)" tarafından fonlanan ve Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) tarafından uygulanan "Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum için Girişimcilik Kapasitelerinin Geliştirilmesi (ENHANCER)" (IPA/ 2019/411-568) projesi kapsamında finanse edilmektedir.

ENHANCER Projesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ve ICMPD arasında kurulan kurumsal çerçeve işbirliğine dayanarak uygulanmaktadır.

Bu, tüm belgelerin birlikte sunulduğu tek aşamalı bir teklif çağrısıdır.

Sözleşme Makamı olarak ICMPD Kooperatif Hibe Programının idari ve mali açıdan uygulamasından sorumludur. ICMPD, hibe fonlarının doğru kullanımı konusunda nihai sorumluluğa sahiptir ve hibe teklifi çağrı yönetimi, sözleşme ve ödeme prosedürlerinden sorumludur.

BİLGİ 2

Yalnızca Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi elektronik başvuru platformu üzerinden yapılan başvuruların resmi geçerliliği olacağını lütfen dikkate alınız. Diğer platformlarda yayımlanan belge ve formlar Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi'nin sorumluluğunda değildir. Başvuru sahiplerinin belgeleri <https://in-tendhost.co.uk/icmpd/asp/Tenders/Appraisal> adresinden indirerek doldurulmuş asıllarını sunmaları gerekmektedir.

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	4
1. İSTİHDAM YARATMA ODAKLI KOOPERATİF HİBE PROGRAMI	5
1.1. Arka Plan	5
1.2. Programın Amaçları ve Öncelik Alanları	10
1.3. Sözleşme Makamı Tarafından Sağlanacak Mali Destek	11
2. TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR	12
2.1. Uygunluk Kriterleri.....	12
2.2. Etik ve Davranış Kuralları.....	20
2.3. Başvurunun Nasıl Yapılacağı ve İzlenecek Prosedür	21
2.4. Sözleşme Makamının Kararının Bildirilmesi.....	29
2.5. Sözleşme Makamının Hibe Verme Kararını Takiben Uygulama Koşulları.....	30
3. EKLER	31

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
ARGE	Araştırma ve Geliştirme
BM	Birleşmiş Milletler
ENHANCER	Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum için Girişimcilik Kapasitelerinin Geliştirilmesi
FRİT	Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı
GKSS	Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler
ICMPD	Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
KAGM	Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü
KOOPBİS	Kooperatif Bilgi Sistemi
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
LHC	Ev Sahibi Topluluklar
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SMMM	Serbest Muhasebeci Mali Müşavir
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
YMM	Yeminli Mali Müşavir

1. İSTİHDAM YARATMA ODAKLI KOOPERATİF HİBE PROGRAMI

1.1. Arka Plan

Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD), 19 üye devletten ve 250'den fazla personelden oluşan uluslararası bir kuruluştur. Dünya genelinde 90'dan fazla ülkede faaliyet gösteren kuruluş, göç yolları üzerinde etkili iş birliği ve ortaklıklar oluşturmak amacıyla çalışmalarında bölgesel bir yaklaşım benimsemektedir. Afrika, Orta ve Güney Asya, Avrupa ve Orta Doğu öncelikli bölgeler arasındadır. Kuruluşun göç yönetimi konusunda benimsediği -araştırma, göç diyalogları ve kapasite geliştirme adımlarını yapısal olarak birbirine bağlayan- üç ayaklı yaklaşım dünya genelinde daha iyi göç politikaları geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Merkezi Viyana'da yer alan kuruluşun Brüksel'de bir misyonu, Malta'da bir bölge ofisi ve birçok ülkede proje ofisleri bulunmaktadır. ICMPD, iki taraflı bağışçıların yanı sıra, üye devletlerinden, Avrupa Komisyonu'ndan, BM'den ve çok taraflı diğer kuruluşlardan fon sağlamaktadır. 1993 yılında kurulan ICMPD, BM'de gözlemci statüsüne sahiptir ve AB kurumları ile BM kuruluşları dâhil olmak üzere 700'den fazla ortakla iş birliği yapmaktadır. ICMPD, Türk hükümetinin göç politikalarına yönelik çalışmalarına destek olmakta ve ülkedeki göç ve mülteci konularında teknik yardım sunmaktadır.

Türkiye, Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin sayısının 3,6 milyona ulaşmasıyla birlikte dünyada en fazla mülteci nüfusuna ev sahipliği yapan ülke haline gelmiştir. Suriyeli nüfus, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki büyük şehirlerde yoğun olmak üzere kırsal ve kentsel alanlarda yaşamaktadır. Türkiye, "Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu" (2013 yılında yürürlüğe giren 6458 sayılı kanun) ve bu kanuna dayanan geçici koruma yönetmeliği çerçevesinde, Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilere (GKSS) eğitim ve istihdam fırsatlarının yanı sıra sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetler sunmaya devam etmektedir. Ayrıca, uluslararası kuruluşlar da sağlanan fonlar aracılığıyla çeşitli projeler geliştirerek Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilere ve Türkiye'nin çabalarına destek olmaktadır. Suriye krizi devam ederken insani yardım perspektifinden sosyo-ekonomik uyuma ve GKSS'lerin kendi kendine yeterliliklerini desteklemeye bir kayma olmuştur. Bu doğrultuda, değer zinciri analizi, iş gücü piyasası değerlendirme çalışmaları ve girişimcilik destekleri gibi faaliyetler, ekonomik büyüme ve iş yaratma potansiyeline katkılarının tespit edilmesi bakımından daha kritik bir hale gelmiştir.

Bu bağlamda, ICMPD, Ocak 2020 itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ile iş birliği içerisinde Avrupa Birliği finansmanlı (FRiT-Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı) "Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitesinin İyileştirilmesi (ENHANCER) Projesini" uygulamaya başlamıştır. AB'nin Türkiye'deki Mülteciler için Yardım Programı (FRiT), Avrupa Konseyi'nin Türkiye'deki Geçici Koruma Sağlanan Suriyelileri desteklemek için önemli ölçüde ek finansman sağlanması yönündeki çağrısına cevaben 2016 yılında oluşturulmuştur. FRiT, Türkiye'deki GKSS'ler ve Ev Sahibi Toplulukların ihtiyaçlarının kapsamlı ve koordineli bir şekilde karşılanmasını sağlamak üzere tasarlanmış olup iki dilim halinde toplam 6 milyar Avro'luk bir bütçeye sahip ortak bir koordinasyon mekanizması sunmaktadır.

ENHANCER Projesinin amacı, Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin ve Ev Sahibi Toplulukların sürdürülebilir ve büyütebilecekleri iş mecraları ve istihdam alanları oluşturarak iş hayatına dâhil olmalarını sağlamaktır. Projenin kapsamı pek çok farklı bölge, sektör ve sosyo-kültürel alana uyarlanarak uygulanabilecek modüler strateji ve faaliyetler içermektedir.

Bu anlamda, projenin özel hedefleri şu şekilde tanımlanmaktadır:

- (i) Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin ve Ev Sahibi Toplulukların girişimcilik faaliyetlerine katılımını artırmak üzere yerel ürün ve pazarların ötesinde ticari potansiyeli daha yüksek, ticari hacme sahip yeni ürün ve pazarlar geliştirebilmelerine olanak sağlayacak desteklerin sunulması. Bu, projenin **girişimcilik** ayağının odak noktasını oluşturmaktadır.
- (ii) Yerel girişimcilik ekosistemlerinin Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklar için daha etkili ve kapsayıcı olması. Bu, projenin ekosistem ayağının odak noktasını oluşturmaktadır.

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

- (iii) Proje kapsamında sosyo-ekonomik entegrasyon ve koordinasyona dair politikalar geliştirilmesi ve bu politikaların ulusal, bölgesel ve yerelde benimsenmesi. Bu projenin **politika** ayağının odak noktasını oluşturmaktadır.
- (iv) Öncelikli sektörlerde ekosistem ve ekonomik aktörleri güçlendirmek ve daha iyi hizmet sunmak suretiyle GKSS'ler ve Ev Sahibi Topluluklar için istihdam fırsatlarının artırılması. Bu, projenin **istihdam yaratma** ayağının odak noktasını oluşturmaktadır.

ENHANCER projesi kapsamında Bursa, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Mersin illerinde kayıtlı KOBİ ve kooperatiflerin istihdam yaratma potansiyellerini desteklemek amacıyla toplam 32,5 milyon Avro'luk proje bütçesinin 5 milyon Avro'su hibe desteğine ayrılmıştır. Bu bileşen kapsamında yaklaşık 10 kooperatif ve kooperatif birliğine toplam 2 milyon Avro hibe desteği sağlanması planlanmaktadır. Hibe alacak kooperatiflerin ve kooperatif birliklerinin seçiminde ortak bir ürün veya hizmet üreten kooperatiflere öncelik verilecektir. Bu hibe desteği ile yaklaşık 150 yeni istihdam yaratılması planlanmaktadır.

Türkiye'de Kooperatifler

Kooperatif, ortak ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlar ve istekleri müşterek sahip olunan ve demokratik olarak kontrol edilen bir işletme yoluyla karşılamak üzere gönüllü olarak bir araya gelen insanların oluşturduğu özerk bir teşkilattır¹. Bir kooperatif, kendisini bir STK'dan (örneğin dernekler, vakıflar) ekonomik faydanın yanı sıra birincil olarak sosyal fayda yaratma amacı gütmesiyle ayırır. Öte yandan, bir kooperatif, yatırımcıların hisseleriyle yalnızca kârı maksimize etmek yerine ortakların refahına öncelik vererek kendisini yatırımcı temelli bir şirketten (örneğin limited ve anonim şirketler) ayırır.

Kooperatif işletmeleri öncelikle Türkiye'nin (1969'dan beri yürürlükte olan 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu) ile düzenlenmektedir. Bu kanuna göre, Türk vatandaşı olmayanların kooperatiflere ortak olmasını engelleyen herhangi bir yasal kısıtlama bulunmamaktadır. Ana Sözleşme'de "Ortaklık Koşulları" başlıklı bölümde üyelerin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması gerektiği belirtilmediği sürece, Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler resmi olarak kooperatif ortağı olabilirler. Ancak, GKSS ortaklar, Yönetim Kurulu veya Denetim Kurulu üyesi olamazlar.² Buna ek olarak, yabancıların üyeliği (GKSS'ler) kooperatifler için yeni bir kavramdır ve Türkiye'deki kooperatiflerin çoğu için Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin üyeliği Ana Sözleşme değişikliğini gerektirmektedir. Bu da ilgili bakanlığın ön onayını gerektirir. İstihdam açısından, diğer ticari işletmelerde olduğu gibi, kooperatifler de yasal olarak Geçici Koruma Sağlanan Suriyelileri istihdam edebilmektedir.

Kooperatifler birçok farklı sektör ve alanda faaliyet gösterebilirler. Şu anda Türkiye'de kooperatifler genel amaçlarına göre üç farklı bakanlık tarafından denetlenmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı tarım kooperatiflerini; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı konut kooperatiflerini, Ticaret Bakanlığı ise diğer kooperatif türlerini denetlemektedir. Proje, Tarım ve Orman Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı tarafından denetlenen kooperatifleri hedeflemektedir. Dolayısıyla aşağıda verilen istatistikler, bu kategorilere giren kooperatifleri kapsamaktadır.

Tablo 1, her uygulama ilinde Ticaret Bakanlığı'na kayıtlı kooperatif sayısı, kooperatif ortak sayısı ve ortak/çalışma çağındaki nüfus oranını göstermektedir. Tabloda görüldüğü gibi, Ticaret Bakanlığı'na kayıtlı en fazla faal kooperatif sayısı İzmir'de olup, onu İstanbul, Bursa, Mersin, Konya ve Kayseri izlemektedir. Toplamda, bu altı metropol, Türkiye'de Ticaret Bakanlığı tarafından denetlenen kooperatiflerin neredeyse %21'ine ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye'nin diğer illeriyle karşılaştırıldığında, bu illerde kooperatif üyeliğinin çalışma çağındaki nüfusa (15-74) oranı da nispeten yüksektir. Kooperatif üyeliğinin çalışma çağındaki nüfusa oranı en yüksek olan il %3.70 ile Bursa'dır, onu İzmir (%2.70) ve Mersin (%2.10) izlemektedir.

¹ <https://www.ica.coop/en/cooperatives/what-is-a-cooperative>

² Kooperatifler Kanunu 56 ve 65 numaralı maddeler.

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

Tablo 1: Kooperatif sayısı, kooperatif ortak sayısı ve ortak/nüfus oranı (Ticaret Bakanlığı)

İller	Faal kooperatif sayısı ³	Kooperatif ortak sayısı	Kooperatif başına düşen ortak sayısı	Şehrin çalışma çağındaki nüfusu	Ortak-çalışma çağındaki nüfus oranı ⁴
Mersin	241	28,829	120	1,350,613	2.10%
Konya	113	23,094	204	1,620,507	1.40%
Kayseri	71	9,778	138	1,020,619	1.00%
İzmir	458	89,923	196	3,370,749	2.70%
İstanbul	393	77,136	196	11,768,945	0.70%
Bursa	263	89,944	323	2,295,028	3.70%
TOPLAM	1,539	313,704	204	21,426,461	1.46%

Tablo 2, her bir uygulama ilinde Tarım ve Orman Bakanlığı'na kayıtlı kooperatif sayısını, kooperatif ortak sayısını ve ortak/çalışma çağındaki nüfus oranını göstermektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 30 Kasım 2020 tarihinde yayınlanan güncel veriler, Türkiye'de toplam 1,056,224 üyesi olan 9,259 tarımsal kalkınma ve su ürünleri kooperatifi (6,785 tarımsal kalkınma ve 2,474 balıkçılık) olduğunu göstermektedir. Aşağıdaki tablo, 6 proje ilindeki tarımsal kalkınma ve su ürünleri kooperatiflerini kapsamaktadır. Zira, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından denetlenen diğer kooperatifler, yani sulama kooperatifleri, tarım kredi kooperatifleri ve şeker pancarı çiftçileri kooperatifleri birim kooperatif düzeyinde daha düşük istihdam yaratma kapasitesine sahiptir.

Proje illeri arasında bu kooperatiflerin en fazla olduğu il 365 kooperatif ile Konya'dır, onu Bursa (317) ve İzmir (181) izlemektedir. Ortakların çalışma çağındaki nüfusa oranı da en yüksek Konya ilindedir (%2.02). Onu Bursa (%1.41), Mersin (%1.08) ve İzmir (%0.58) illeri takip etmektedir. Tarımın ana ekonomik faaliyet olduğu illerin doğal olarak daha fazla sayıda tarım kooperatifine ev sahipliği yaptığını ve çalışan nüfusun daha yüksek bir kısmı için iş olanakları yarattığını söylemek mümkündür.

³ Burada listelenen kooperatif verileri, Haziran 2019'da alınan KoopBis verilerine göre Ticaret Bakanlığı'na kayıtlı kooperatiflere aittir. <https://www.ticaret.gov.tr/kooperatifcilik/bilgi-bankasi/illere-gore-kooperatif-dagilimi>

⁴ 2019 yılı çalışma çağındaki nüfus (15-74) rakamları TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> adresinden alınmıştır.

Tablo 2: Tarımsal Kalkınma ve Su Ürünleri Kooperatifleri için kooperatif sayısı, kooperatif ortak sayısı ve ortak/nüfus oranı (Tarım ve Orman Bakanlığı)⁵

İller	Faal kooperatif sayısı ⁶	Kooperatif ortak sayısı	Kooperatif başına düşen ortak sayısı	Şehrin çalışma çağındaki nüfusu ⁷	Ortak-çalışma çağındaki nüfus oranı
Mersin	126	14,929	118	1,378,350	1.08%
Konya	365	33,144	91	1,639,564	2.02%
Kayseri	66	5,369	81	1,037,926	0.52%
İzmir	181	19,546	108	3,397,994	0.58%
İstanbul	81	6,464	80	11,751,270	0.06%
Bursa	317	33,065	104	2,336,974	1.41%
TOTAL	1,136	112,517	99	21,542,078	0.52%

Rakamların gösterdiği gibi, farklı türdeki kooperatifler, hem Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler hem de Ev Sahibi Topluluklar için iş yaratma ve ortaklık için farklı kapasitelere sahiptir. Kooperatif ortaklarının çalışma çağındaki nüfusa oranı düşük görünse de, uygulama illerinin toplam çalışma çağındaki nüfusu 21,542,078 olup, bu sayı Türkiye'deki toplam çalışma çağındaki nüfusun (31,749,000)⁸ %67.8'ine denk gelmektedir ve istihdam edilebilecek geniş bir hedef kitle oluşturmaktadır. Uygulama illeri de kooperatif türleri açısından birbirini tamamlayıcı niteliktedir. Bazı illerde Ticaret Bakanlığı'na kayıtlı kooperatif sayısı ve ortak/çalışma çağındaki nüfus oranı daha yüksek, bazı illerde ise Tarım ve Orman Bakanlığı'na kayıtlı daha fazla kooperatif ve daha yüksek ortak/çalışma çağındaki nüfus oranları bulunmaktadır. Bahsi geçen kooperatiflerin, bu hibe programı aracılığıyla ticari ve kurumsal kapasitelerini geliştirerek verimliliklerini artırma ve iş fırsatları yaratma potansiyelleri yüksektir.

İstihdam Yaratma ve Kooperatifler

Kooperatifler, ekonomik kalkınmada başarılı aktörlerdir, çünkü sadece ticari kuruluşlar olmakla kalmazlar, aynı zamanda bir dizi farklı değerle faaliyet gösterirler. Daha önce de belirtildiği gibi kooperatifler, ortak ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaç ve hedeflerini gerçekleştirmek için ortakları tarafından sahip olunan, kontrol edilen ve yönetilen insan merkezli işletmelerdir. Dünyanın dört bir yanındaki kooperatifler adilliği, eşitliği ve sosyal adaleti işletmenin kalbine koyarak, insanların uzun vadeli işler ve refah yaratan sürdürülebilir işletmeler yaratmak için birlikte çalışmasına olanak vermektedir.⁹ Kooperatif mekanizmaları, KOBİ'ler, ekonomi öncüleri, girişimciler ve ilgili kamu kurumları gibi çeşitli kuruluşların ortak çabalarıyla benimsenen işbirlikleriyle de, ilgili paydaşlar arasında ekonomik eylemlerinin gücünü artıran önemli bir işbirliği düzeyi yaratırlar. Bir kooperatif mekanizması, çeşitli aktörler arasında açık ve rasyonel ilişkiler yaratma gücüne sahiptir ve bu da üyelerinin ekonomik şoklara karşı gücünü arttırır.¹⁰ Çeşitli aktörler arasındaki ortaklıklar ve ortak üretim çabaları, kooperatif üyelerine artan bir güç sağlar ve bu da çalışanlara istikrar olarak yansır.¹¹ Bu

⁵ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı denetimindeki diğer kooperatifler; sulama kooperatifleri, tarım kredi kooperatifleri ve şeker pancarı çiftçileri kooperatifleri, birim kooperatif düzeyinde daha düşük iş yaratma kapasiteleri göz önünde bulundurularak tabloya dahil edilmemiştir.

⁶ Bu veriler uygulama illerinde yer alan Kalkınma Ajanslarından alınmıştır.

⁷ 2019 yılı çalışma çağındaki nüfus (15-74) rakamları TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> adresinden alınmıştır.

⁸ <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Agustos-2020-33792>

⁹ <https://www.ica.coop/en/cooperatives/what-is-a-cooperative>

¹⁰ Ratner, Carl (2009) 'Cooperativism: A Social, Economic, and Political Alternative to Capitalism', Capitalism Nature Socialism, 20:2, 44 — 73

¹¹ Cobbaut, Nathalie, et al., (2016) 'Sharing economy, an opportunity for the poorest?: An exploratory study', King Baudouin Foundation

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

şekilde çalışanlar için sürdürülebilir geçim kaynakları yaratmakla kalmaz, farklı geçmişlere sahip insanların birlikte çalışabilecekleri ve uyum sağlayabilecekleri bir alan da yaratırlar.

Dünya kaynaklarının en iyi şekilde kullanılması ve gelecek nesiller için korunması esasına dayanan **sürdürülebilir kalkınma modeli**, ekonomik, ekolojik, sosyal faktörlerin kesişim noktasında olup, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler için son derece önemli bir modeldir. Toplumun tüm kesimlerine bunun oluşturulmasında ve sürdürülmesinde görev düşmektedir. Ancak bu modelin en büyük uygulama organları hükümetler, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları olarak belirlenmiştir.¹² Bugün 1 milyarı aşan ortak sayısı en büyük sivil toplum kuruluşları kooperatif işletmeleridir ve tüm dünyada ekonomik ve sosyal kalkınmanın gerçekleştirilmesinde ve sürdürülmesinde önemli bir potansiyele sahiptir. Dünya nüfusunun %12'si dünya üzerindeki yaklaşık 3 milyon kooperatife ortak olup; dünyadaki toplam istihdamın %10'u kooperatifler tarafından sağlanmaktadır. 2018'den bu yana, dünyadaki en büyük üç yüz kooperatif, toplumun gelişmesi için ihtiyaç duyduğu hizmetleri ve altyapıyı sağlarken 2,146 milyar USD ciro elde etmektedir.¹³

İşsizliğin toplumu bir bütün olarak etkileyen bireysel, sosyal ve ekonomik boyutları vardır ve farklı paydaşlar tarafından uygulanacak ikincil politika ve programları gerektirmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 22 Mart 2021 tarihinde yayınlanan İşgücü İstatistikleri Raporu'na göre, Türkiye'de 15 yaş ve üzeri nüfusta işsizlik oranı 2020 yılında %13.2'dir.¹⁴ 15-24 yaş arası genç nüfus içinde işsizlik oranı %25.3 olarak kaydedilmiştir. Ayrıca, kadınların işgücüne katılımı da %35 ile nispeten düşüktür.¹⁵ Aynı zamanda, 3.6 milyon Suriyeli sığınmacının %20.9'unun 15-24 yaşları arasında olması, genç işsizliğin yüksek olduğu Türkiye işgücü piyasası için yeni zorluklar yaratmaktadır.¹⁶ Dolayısıyla, bu zorlu ortamda, kooperatiflerin istihdam yaratma çabalarını destekleyici eylemler, Türkiye'deki işsiz nüfusun istihdamının yanı sıra her iki toplumun uyumunu ve sürdürülebilir ekonomik kalkınmayı da sağlayacağı için büyük önem kazanmaktadır.

Kayıt dışı çalışan sayısını azaltmak ve hem GKSS hem de Ev Sahibi Topluluklar için insana yakışır yeni iş fırsatları yaratmak da oldukça önem arz etmektedir. Türkiye'de çalışan tüm Suriyelilerin yaklaşık %92'si (≈1 milyon kişi) kayıt dışı ve düşük vasıflı işlerde çalışmaktadır. Bu kişilerin kabaca %10'u lisans derecesine sahip kişilerden oluşmaktadır.¹⁷ Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin sahip olduğu kayıt dışı işler, genellikle güvenlik ve sağlık riskleri olan, çok uzun çalışma saatleri ve asgari ücret ödemesi dâhil olmak üzere nispeten kötü çalışma koşullarına sahip işlerdir. Yüksek kayıt dışı Suriyeli çalışan sayısı ve Suriyelilerin kötüleşen koşullara rağmen Türkiye'deki kayıt dışı Türk işçileri daha ucuza ikame etmesi, iki toplum arasında bir gerilim yaratmakta ve bu da Suriyelilerin topluma hızlı uyum sağlama şanslarını engellemektedir.

Kooperatiflerin adil ve eşit istihdam yaratma potansiyellerinin yüksek olması ve Bursa, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Mersin illerinde kooperatif sayılarının görece yüksek olmasının yanı sıra, bu iller kaliteli istihdam fırsatlarına erişemeyen yüksek potansiyelli Suriyeli ve Türk gençlerin büyük bir bölümüne de ev sahipliği yapmaktadır. ENHANCER Projesi, aşağıda detayları açıklanan söz konusu hibe desteği ile işsiz gençlerin becerilerini yeni kurulan iş fırsatları ile eşleştirerek kooperatiflerin iş yaratma kapasitelerini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

¹² Nurcan Turan (2005), Üretken Bir İstihdam Yaratılmasında Kooperatif İşletmelerin Potansiyel Katkıları, Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi

¹³ World Cooperative Monitor 2020

¹⁴ "İş Kanunu, 15 yaşını doldurmuş gençlerin belirli koşullar altında istihdamına izin vermektedir. Çocuk ve genç işçilerin çalıştırılması sıkı koşullara tabidir ve sadece hafif işler yapabilirler. İş Kanunu, 18 yaşını doldurmamış çocuk ve genç işçilerin belirli koşullar altında çalıştırılmasına izin vermektedir."

¹⁵ TÜİK, İş Gücü İstatistikleri 2020, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=%C4%B0%C5%9Fg%C3%BCc%C3%BC-%C4%B0statistikleri-%202020-37484&dil=1>

¹⁶ <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

¹⁷ 18 Luis Pinedo Caro, ILO (2020), Syrian Refugees in the Turkish Labour Market

1.2. Programın Amaçları ve Öncelik Alanları

ENHANCER İstihdam Yaratma Odaklı Kooperatif Hibe Programı'nın ana amacı Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Ev Sahibi Toplulukların sosyo-ekonomik entegrasyon ve geçim fırsatlarını iyileştirmek adına Covid-19 salgını sırasında kooperatiflerin direncini artırırken, Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin çalışan veya ortak olarak kooperatiflere katılımını sürdürülebilir bir şekilde sağlamaktır.

Bu teklif çağrısının **genel amacı**, Bursa, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Mersin illerinde yer alan yerel paydaşların iş yaratma çabalarına hibe aracılığıyla destek olmaktır.

Bu teklif çağrısının **özel amacı** ise, hedeflenen illerdeki güçlü, gelecek vaat eden kooperatiflerin büyümesine katkıda bulunmak ve böylece Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklar için sürdürülebilir istihdam yaratmaktır.

Bu sebeple, ek istihdam yaratma (ya da kayıtlı istihdama geçiş) ve buna paralel olarak sürdürülebilir büyüme potansiyeline sahip proje tekliflerine hibe desteği sağlanacaktır.

Tüm proje teklifleri, bu teklif çağrısının özel amacına cevap verir nitelikte olmalıdır.

Proje teklifi, bu teklif çağrısı için belirlenen aşağıdaki öncelik alanlarından **en az iki tanesini** karşılamalıdır.

Bu Hibe Programı Kapsamında Öncelikli Alanlar:

- (i) Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ile Ev Sahibi Topluluklar için sürdürülebilir istihdam yaratmak,
- (ii) Sürdürülebilir istihdam aracılığıyla Geçici Koruma Sağlanan Suriyelileri Türk ekonomisine entegre etmek,
- (iii) Kayıtlı ve insana yakışır iş imkânlarını artırmak,
- (iv) İş ve işçi arasındaki beceri bağlantısını iyileştirmek,
- (v) Kaynak verimliliğinin artırılması ve yeni ortakların veya çalışanların işe alınması yoluyla üretimi artırmak,
- (vi) Yeni ortakların veya çalışanların işe alınması yoluyla iş süreçlerini dijitalleştirmek.

Bu amaçla, kooperatiflere tek seferlik bir destek sunmak yerine, ENHANCER projesi, hibe desteği alacak kooperatifleri orta vadede iş geliştirme alanında stratejik paydaşlar olarak görmektedir. ENHANCER Projesi, hibe verdiği kooperatifleri, mümkün olduğunca proje kapsamında var olan; mentörlük, B2B eşleştirme, alternatif finans kaynaklarına erişimin iyileştirilmesi ve değer zincirindeki daha üst firmalara arz veya pazarlama yoluyla yerel değer zincirlerine entegrasyonu gibi diğer girişimcilik desteklerine de entegre etmeyi amaçlamaktadır. Proje aktiviteleri arasındaki bu potansiyel sinerjinin, destek alacak kooperatiflerin büyüme ve daha çok Geçici Koruma Sağlanan Suriyeli ile Ev Sahibi Toplulukları istihdam etme eğilimlerini artırması öngörülmektedir.

Bu hibe programı kapsamında yaklaşık 10 kooperatifin desteklenmesi planlanmaktadır. Bu 10 kooperatifin ise, %60'ı Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve %40'ı Ev Sahibi Topluluklar için olmak üzere 150 yeni iş (çalışan veya ortak) yaratması beklenmektedir. Proje teklif çağrısı ayrıca toplumsal cinsiyete duyarlı bir yaklaşım ile toplam yaratılan istihdamın %25'inin kadın istihdamı olmasını beklemektedir (Lütfen bu yüzdelerin hibe programının genel amacı olduğunu unutmayınız). Toplumsal cinsiyet eşitliğine, kadın/genç istihdamının ve Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin istihdamının artırılmasına yönelik faaliyetlere öncelik verilecektir.

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

1.3. Sözleşme Makamı Tarafından Sağlanacak Mali Destek

Bu teklif çağrısı için ayrılan tahmini toplam tutar **2,000,000 Avro'dur**. Sözleşme makamı, hibe için ayrılan miktarın tümünü fonlamama hakkını saklı tutar.

Sözleşme makamı, yeterli kalitede başvuru olmaması durumunda kullanılmayan fonları ENHANCER Projesi kapsamında başka bir hibe programına aktarma hakkını saklı tutar.

Hibelerin Miktarı

Bu teklif çağrısı kapsamında talep edilen tüm hibeler aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olmalıdır:

- Asgari Tutar: **40,000 Avro**
- Azami Tutar: **300,000 Avro**

Bu teklif çağrısı kapsamında talep edilen tüm hibeler, projenin toplam uygun maliyetlerinin aşağıda belirtilen yüzdeleri arasında olmalıdır:

- Asgari yüzde: Projenin toplam uygun maliyetlerinin **%75'i** (ayrıca bkz. Bölüm 2.1.4)
- Azami yüzde: Projenin toplam uygun maliyetlerinin **%90'ı** (ayrıca bkz. Bölüm 2.1.4)

Kalan tutar (Projenin toplam maliyeti ile sözleşme makamından talep edilecek hibe tutarı arasındaki fark), ICMPD ve Avrupa Birliği dışındaki kaynaklardan finanse edilmelidir.

Proje teklif çağrısının ilanı, ICMPD tarafından sözleşmeye hak kazanma gibi herhangi bir taahhüt teşkil etmemektedir. Proje teklif çağrısının ilanı, hibeye hak kazanamama durumunda, ICMPD tarafından proje hazırlanması ve sunulması için gerçekleşen maliyetleri ödemeyi gerekli kılmaz.

ÖNEMLİ NOT 1

Başvurulan hibe miktarı, projede gerçekleşmesi planlanan aktiviteler ile orantılı olmalıdır. Başvuru sahipleri, otomatik olarak mevcut olan azami fon tutarını talep etmemelidir.

2. TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR

Bu rehber, bu teklif çağrısı kapsamında finanse edilecek olan projelerin sunulması, seçilmesi ve uygulanmasına ilişkin kuralları belirlemektedir.

2.1. Uygunluk Kriterleri

Uygunluk kriterleri üç grupta toplanmaktadır:

(1) Başvuru sahipleri:

- "Ana başvuru sahibi"; Başvuru Formunu sunan kurum (2.1.1),
- Eş başvuru sahibi/sahipleri (varsa), **(aksi belirtilmediği sürece ana başvuru sahibi ve eş başvuru sahibi/sahipleri bundan böyle 'Başvuru Sahibi/Sahipleri' olarak anılacaktır)** (2.1.1),

(2) Projeler:

Hibe verilebilecek projeler (2.1.3);

(3) Maliyetler:

Proje uygulama aşamasında gerçekleştirilecek maliyet türleri (2.1.4).

2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu (Ana başvuru sahibi ve eş başvuru sahibi/sahipleri)

Ana Başvuru Sahibi

Hibe almaya hak kazanabilmek için ana başvuru sahibinin:

- a) yasal olarak bir kooperatif veya kooperatifler birliği olarak kayıtlı olması ve merkezlerinin hedeflenen illerde olması: Bursa, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin; ve
- b) daha önce ödenmemiş ve vadesi geçmiş borçları, vadesi geçmiş sosyal harçları ve vergi ödemeleri, temerrüde düşmüş kredileri olmaması; ve
- c) Proje yönetme tecrübe ve kapasitesine sahip bir ekibinin olması; ve
- d) Aracı olarak hareket etmeyip projenin hazırlanmasından ve yönetiminden doğrudan sorumlu olması; ve
- e) Proje teklif çağrısının ilan edildiği tarihten itibaren en az 1 yıl önce kurulmuş olması gerekmektedir.

Başvurusunu tek başına veya eş başvuru sahipleri ile birlikte yapma kararı ana başvuru sahibine aittir.

Eş Başvuru Sahibi/Sahipleri

Not: Eş başvuru sahipleri, proje (başvurunun) ortaklarıdır.

Aksi belirtilmedikçe, varsa eş başvuru sahibi ve ana başvuru sahibi bundan sonra birlikte "başvuru sahibi" olarak anılacaktır. Aşağıda eş başvuru sahipleri ile ilgili prensipleri bulabilirsiniz.

Eş-başvuru sahipleri, yukarıda ana başvuru sahipleri için verilen (a), (b) ve (d) uygunluk kriterlerini karşılamak zorundadırlar. Eş başvuru sahipleri, ana başvuru sahibiyle aynı ilde kayıtlı olmak zorunda değildir, ancak hedeflenen illerden birinde kayıtlı olmaları gerekir: İstanbul, İzmir, Bursa, Konya, Mersin ve Kayseri.

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

Eş başvuru sahipleri, Hibe Başvuru Forumu'nun (Ek A) 7. bölümünde yer alan 'Eş Başvuru Sahibi Yetkilendirme Belgesi'ni **imzalamak zorundadırlar**.

Eş başvuru sahibi/sahipleri (varsa), hibe almaya hak kazanması/kazanmaları durumunda, (ana başvuru sahibi ile birlikte) projenin faydalanıcısı/faydalanıcıları haline gelecektir.

Uygun Olmayan Koşullar

ICMPD, genel prensipler doğrultusunda ve orantılılık ilkesi kapsamında, aşağıdaki durumlarda bulunan başvuru sahiplerinin başvurularını kabul etmeyecektir:

- iflas, acz veya tasfiye işlemleri;
- vergi veya sosyal güvenlik primi ödemelerine ilişkin yükümlülüklerin ihlali;
- yanlış beyan dâhil olmak üzere ciddi mesleki suistimal;
- sahtecilik;
- yolsuzluk;
- bir suç örgütüyle ilgili davranış;
- kara para aklama veya terörün finansmanı;
- terör suçları veya terör faaliyetleriyle bağlantılı suçlar;
- çocuk işçiliği ve diğer insan ticareti türleri.

Bu kapsamda, ana başvuru sahipleri ve (varsa) eş-başvuru sahipleri, imzalı bir Doğruluk Beyanı (Ek E) ile uygun olmayan koşullardan birinde olmadıklarını beyan etmekle yükümlüdürler.

Hibe kararı sırasında AB'nin kısıtlayıcı tedbirler¹⁸ listelerinde yer alan başvuru sahipleriyle sözleşme imzalanmaz.¹⁹

Aşağıdaki hususlara dikkat ediniz:

- Siyasi partiler ve bunlara bağlı yapılar bu teklif çağrısı kapsamında ana başvuru sahibi/eş başvuru sahibi olmaya **uygun değildir**.
- Bakanlıkların ve merkezi kamu kurumlarının il/bölge/ilçe müdürlükleri, bu teklif çağrısına ana başvuru sahibi ve eş başvuru sahibi olarak katılamaz, fakat iştirakçi olarak yer alabilirler.

2.1.2. İştirakçiler ve Yükleniciler

Aşağıda yer alan kuruluşlar başvuru sahibi olarak kabul edilmemektedir ve 'Eş başvuru sahibi/sahipleri Yetkilendirmesini' imzalamak zorunda değildir.

- İştirakçiler

Diğer kuruluşlar ya da bireyler projede yer alabilirler. Bu tür iştirakçiler, projede gerçek bir rol üstlenir fakat hibeden yararlanamaz. İştirakçiler, Bölüm 2.1.1'de atıfta bulunan uygunluk kriterlerini taşımak zorunda değildir.

- Yükleniciler

Bu hibe programı kapsamında, projenin amaçlarına hizmet edecek şekilde, faydalanıcıların alt yüklenicilerle sözleşme yapmalarına izin verilmektedir. İştirakçiler proje kapsamında ayrıca yüklenici olamazlar. Yükleniciler, hibe sözleşmesi Ek IV'te belirtilen satın alma kurallarına tabidirler.

¹⁸ <https://ec.europa.eu/europeaid/prag/document.do?nodeNumber=2.4>

¹⁹ Güncel yaptırım listelerine erişim linki: www.sanctionsmap.eu. Yaptırımlar haritasının yaptırım rejimlerinin belirlenmesine yönelik bir BT aracı olduğunu unutmayınız. Yaptırımların kaynağı, Resmi Gazete'de yayınlanan hukuki tasarruflardır. Yayınlanan hukuki tasarruflarla internet sitesindeki güncellemeler arasında uyumsuzluk olması durumunda Resmi Gazete'de yayınlanan versiyon geçerlidir

2.1.3. Uygun Projeler: Başvuru Konusu Olabilecek Projeler

Tanım:

Proje, planlanan bir amacı gerçekleştirmek için belli bir sürede tamamlanması gereken bir dizi faaliyetten oluşur.

Süre:

Bir projenin başlangıçta planlanan süresi **8 aydan az, 18 aydan fazla** olamaz.

Öncelik Alanları:

Proje teklifi, bu teklif çağrısı için belirlenen aşağıdaki **öncelik alanlarından en az iki** tanesini karşılamalıdır.

- (i) Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ile Ev Sahibi Topluluklar için sürdürülebilir istihdam yaratmak,
- (ii) Sürdürülebilir istihdam aracılığıyla Geçici Koruma Sağlanan Suriyelileri Türk ekonomisine entegre etmek,
- (iii) Kayıtlı ve insana yakışır iş imkânlarını artırmak,
- (iv) İş ve işçi arasındaki beceri bağlantısını iyileştirmek,
- (v) Kaynak verimliliğinin artırılması ve yeni ortakların veya çalışanların işe alınması yoluyla üretimi artırmak,
- (vi) Yeni ortakların veya çalışanların işe alınması yoluyla iş süreçlerini dijitalleştirmek.

Sektörler veya Temalar:

Geçici Koruma Sağlanan Suriyelileri Türkiye ekonomisine entegre edecek ve daha çok istihdam yaratma potansiyeline sahip sektörler bu teklif çağrısı kapsamında **uygundur**.

Aşağıdaki sektörler bu teklif çağrısı kapsamında **uygun değildir**:

- Elektrik ve gaz üretim ve dağıtım;
- Çelik ve kömür endüstrisi;
- Silah üretimi veya ticareti;
- Tütün veya tütün ürünleri imalatı;
- Alkol içerikli ürünlerin üretimi;
- Kumarhane işletmesi veya kumar endüstrisi ile ilgili diğer kuruluşlar;
- Bankacılık, sigorta, finansal hizmetler;
- Para birimi ve mali spekülasyonları içeren faaliyetler; menkul kıymet yatırımı;
- Emlak ile ilgili yatırım.

Yer:

Proje hedeflenen illerin bir veya daha fazlasında gerçekleşmek zorundadır: **Bursa, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Mersin**.

Proje Türleri:

Teklif edilen projeler, sürdürülebilir işletme büyümesine paralel olarak, Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklar için ek istihdam yaratmayı yahut kayıtlı istihdama geçişi amaçlamalıdır.

İnsana yakışır ve kayıtlı istihdam yaratan, iş ve işçi arasındaki beceri bağlantısını iyileştiren, yeni çalışanlar istihdam eden, becerilerini geliştiren, sürdürülebilir işlerle tecrübe kazanmalarını sağlayan ve çalışanın kariyerine ve saygınlığına katkıda bulunan projeler, bu çağrı kapsamında uygun projeler olarak kabul edilir.

Aşağıda belirtilenler, bu çağrı kapsamında finanse edilebilecek proje türlerine örnek olup, desteklenecek projeler bu listeye sınırlı değildir:

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

- Kapasite geliştirme projeleri kapsamında, ARGE'ye yönelik yatırım, yenilikçilik, teknoloji transferi ve bilişim teknolojisi; uluslararası teknik ve kalite standartları kapsamında sertifika alabilmek için gerekli yatırımlar (örneğin; organik tarım-gıda, Eco-Cert, ISO, TSE);
- Dijitalleşme, uluslararasılaşma ve markalaşma kapsamında alınacak danışmanlık hizmetleri;
- Kapasite geliştirme projeleri kapsamında, aşağıdaki profesyonel danışmanlık hizmetleri:
  - İhracatta rekabet edebilirlik, ihracat yapabilmek için izin işlemleri, gümrük süreçleri, ticari ortak bulma,
  - Pazar payını artırmak ve yeni pazarlara ulaşmak için pazarlama ve pazar geliştirme gibi pazarlama tekniklerini iyileştirme,
  - Ürün tasarımı ve geliştirme,
  - Yeni teknolojiler,
  - Finansa erişim,
  - Proje yönetimi,
  - İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve iş başı eğitimler;
- Mentörlük mekanizmalarını geliştirmek ve mentörlük ağlarına entegre olmak;
- Tasarım/fikir/içerik/ürün geliştirme faaliyetlerine destek;
- Coğrafi işaret danışmanlığı da dâhil olmak üzere araştırma ve geliştirme faaliyetleri;
- Kapasite geliştirme projeleri kapsamında, makine ve ekipman alımı; yazılım, donanım ve lisanslar (ancak projeler sadece mal alımına yönelik olamaz. Mal alımı geniş çerçevede proje amaçları dahilinde proje aktivitelerinin bir parçası olabilir); alınan ekipmanın nakli;
- Ticarileştirme, finans, yasal danışmanlık, muhasebe, iş geliştirme/iyileştirme, ihracat ve fikri mülkiyet hakkına yönelik kapasite geliştirme ve eğitim programları;
- Kooperatiflerin kapasitelerini güçlendirmeyi de içeren hizmet-içi eğitim programları;
- Dış ticaret, üretim, pazarlama, muhasebe, finans ve satış gibi yeni birimlerin kurulması;
- Ortak ve çalışanların çocukları için kreş kurulması,
- Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin Arapça dil becerilerinden faydalanarak özellikle Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde pazar hacmini, müşteri sayısını ve ihracatı artırarak firmanın rekabet edebilirliğini artıran faaliyetler,
- Mevcut üretim hatlarının iyileştirilmesi veya yeni üretim, montaj hatları kurulması, üretim donanım ve tekniklerinin edinilmesi,
- Tarımsal üretim ve gıda üretiminde iklim korumaya ve ayak izini asgariye indirecek tekniklerin kullanılması,
- İklimle uyumlu mahsül alımına yönelik ekim yapılması,
- Üretimden kullanıcıya kadar paketleme nakliye gibi tüm süreçlerde ayak izini azaltmaya yönelik dönüşümler,
- Döngüsel ekonomi faaliyetleri; geri dönüşüm, tüketim süreleri ve raf ömrünü uzatmaya yönelik faaliyetler,
- E-ticaret vb. için gereken dijital dönüşüme yönelik faaliyetler,
- Tedarik zincirinde dijitalleşmenin artırılması, daha yüksek hacimli ticari faaliyetlere yönelik dijitalleşme, stok yönetimi ve tedarik zincirine katılımda dijitalleşme,
- İş süreçlerinde tasarım, geliştirme ve müşterilere erişime yönelik dijital teknolojiler kullanarak ürün veya hizmetlerin veya süreçlerin iyileştirilmesi,
- Müşteri ilişkileri yönetimine yönelik dijital pazarlama ve müşteri geribildirim sistemlerinin etkinleştirilmesi,
- Yeni pazarlara, bölgelere erişim ve müşteri kazanabilmeye yönelik iş geliştirme,
- Yeni dijital teknolojilerin kullanımına yönelik olarak mevcut ve yeni istihdam edilen personele ve ortaklara yönelik eğitimler,
- Kooperatif yönetimi eğitimi, mesleki eğitim, dil eğitimi, sosyal uyum, Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilere yönelik hukuki danışmanlık, toplumsal cinsiyet eşitliğini anaakımlaştırma ve kapasite güçlendirmeye yönelik benzer danışmanlık hizmetleri.

Bütün projeler istihdam ve ekonomik büyümeye katkıda bulunmalıdır. Toplumsal cinsiyet eşitliğine saygılı, kadın/genç istihdamını artıracak ve Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin istihdamını artıracak projelere öncelik

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

verilecektir.

Aşağıda yer alan proje türleri uygun değildir:

- Sadece veya büyük ölçüde çalıştaylara, seminerlere, konferanslara, kongrelere katılım için bireysel finansman sağlanmasını içeren projeler;
- Sadece veya büyük ölçüde çalışma ya da eğitim kursları için verilecek bireysel burslara yönelik projeler;
- Devlet bütçesinden, diğer AB programlarından veya diğer fonlardan finanse edilen veya finanse edilme sürecinde olan projeler;
- İş güvenliği, çevrenin korunması, işgücünün istihdamı konularında Türk mevzuatının geçerli olmadığı projeler;
- İdeolojik açıdan önyargılı veya doğası gereği partizan olan projeler;
- Siyasi partileri destekleyen veya bunlarla bağlantılı projeler;
- Altyapı projeleri;
- Maliyetleri sözleşme süresi dışında oluşmuş projeler;
- Arazi, bina veya benzeri tesisler ve yapılar satın alma veya kiralama faaliyetleri;
- Başvuru sahibinin hibe almaya hak kazandığına dair sözleşmenin imzalanmasından önce başlamış projeler.

ÖNEMLİ NOT 2

Başvuru sahiplerine (yani ana başvuru sahipleri ve eş başvuru sahibi/sahipleri) yönelik uygunluk şartlarını ele alan 2.1.1. sayılı bölümde belirttiği gibi ana başvuru sahibi; eş başvuru sahibi/sahipleri ve bağlı kurum(lar) ile birlikte projenin uygulanmasından doğrudan sorumlu olmalıdır. Prensipte, başvuru önerileri "orijinal" ve hedef grubun ihtiyaçlarıyla problemlerine "özgü" olmalı ve uygun çözümler ve uygulama yöntemi ile birlikte tasarlanmalıdır. Bu sebeple, aşağıdaki maddelerde belirtilen başvurular kopyala-yapıştır başvuru olarak ele alınabilir ve (bu teklif çağrısının) değerlendirme sürecinde elenebilir:

- projenin kapsamı, bu kapsam açıklanırken kullanılan kelime veya cümleler aynı ise ve sadece başka kelimelerle ifade edilerek farklılaşma sağlanmak istenmişse, veya
- bütçe kalemleri, gerekçe belgesi vs.'yi de kapsayacak şekilde bütçenin içeriği aynı ise, veya
- uygulama yeri, ana başvuru sahipleri, eş başvuru sahibi/sahipleri, bağlı kuruluş(lar)un isimleri ve hedef grupların sayısı gibi sadece birkaç fark dışında uygulama yöntemi aynı ise.

Aynı proje fikri için birden fazla başvuru yapılırsa, mükerrer olanlar uygun sayılmayabilir.

Üçüncü Tarafra Mali Destek

Başvuru sahipleri üçüncü taraflara mali destek teklif edemez.

Görünürlük

Başvuru sahipleri, ICMPD'nin ve başışçısı Avrupa Birliği'nin, Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ve Kalkınma Ajansları'nın görünürlüğünü sağlamak üzere tüm gerekli adımları atmak zorundadır. Avrupa Birliği'nin projeyi, FRIT programı kapsamında finanse ettiğinin başvuru sahibi tarafından umuma arz edilmesi gerekmektedir. Faydalanıcı(lar), proje adı ve sözleşme makamının yanı sıra projenin nihai yararlanıcılarına verilen bilgilerde, dâhili ve yıllık raporlarında ve medyayla olan tüm ilişkilerinde Avrupa Birliği'nin mali katkısından bahsedecektir. Uygun olan yerlerde sözleşme makamı, Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Avrupa Birliği logosunu kullanacaktır.

Başvuru sahipleri, AB finansmanının görünürlüğünü taahhüt etmek, hedeflere ve önceliklere uymak mecburiyetindedir. (Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan ve AB dış faaliyetlerine ilişkin İletişim ve Görünürlük Rehberi için bakınız:

https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/visibility_requirements-near_english.pdf)

2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Hibe kapsamında dâhil edilebilecek maliyetler

Bu teklif çağrısı kapsamında talep edilen tüm hibeler, projenin toplam uygun maliyetlerinin aşağıda belirtilen yüzdeleri arasında olmalıdır:

- Asgari yüzde: Projenin toplam uygun maliyetlerinin **%75'i**.
- Azami yüzde: Projenin toplam uygun maliyetlerinin **%90'ı**.

Bu teklif çağrısı kapsamında talep edilen tüm hibeler aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olmalıdır:

- Asgari tutar: **40,000 Avro**
- Azami tutar: **300,000 Avro**

Hibe kapsamında yalnızca "uygun maliyetler" karşılanabilir. Uygun ve uygun olmayan maliyetler aşağıda belirtilmiştir. Bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de 'uygun maliyetler' için genel tavan niteliğindedir.

Uygun maliyetlerin ödenmesi, faydalanıcının/faydalanıcıların oluşturduğu gerçek maliyetlere dayanır.

Hibe verilmesi yönünde yapılacak tavsiye kararı, hibe sözleşmesinin imzalanmasından önceki kontrol sürecinde bütçe değişikliği gerektirecek herhangi bir sorun çıkmamasına bağlıdır (örneğin, aritmetik hatalar, tutarsızlıklar ya da gerçekçi olmayan maliyetler ve diğer uygun olmayan maliyetler). Kontroller, başvuru sahibinden ilave açıklama istenmesini gerektirebilir ve sözleşme makamının bu tür hataları veya tutarsızlıkları gidermek üzere değişiklik yapmasına veya indirmeye gitmesine neden olabilir. Bu düzeltmeler sonucu hibe tutarının arttırılması mümkün değildir.

Dolayısıyla, **gerçekçi ve maliyet-etkin** bir bütçe sunmak başvuru sahiplerinin yararına olacaktır.

Uygun maliyetler, Faydalanıcının/Faydalanıcıların oluşturduğu ve aşağıda yer alan kriterlerin tümünü karşılayan gerçek maliyetlerdir:

1) Maliyetlerin projenin uygulanması sırasında oluşması. Özellikle:

- (i) Hizmet ve iş alımlarına yönelik maliyetler, uygulama döneminde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili olmalıdır. Malzemelere ilişkin maliyetler, uygulama döneminde gerçekleştirilen malzeme alım ve kurulumunu kapsamalıdır. Uygulama döneminin sona ermesinden sonra yapılacak hizmet, iş veya malzeme alımı için uygulama döneminde sözleşme imzalanması, sipariş verilmesi veya harcama taahhüdünde bulunulması bu şartı karşılamaz;
- (ii) Oluşan maliyetler final raporların tesliminden önce ödenmelidir. Final raporda tahmini ödeme tarihi belirtilmesi kaydıyla ödeme daha sonra da yapılabilir;
- (iii) Harcama doğrulama ile projeye ilişkin denetim ve son değerlendirme de dâhil olmak üzere, nihai raporlarla ilgili olup uygulama döneminden sonra oluşabilecek maliyetler için istisna uygulanacaktır;
- (iv) Hibe Sözleşmesi EK II – Genel Koşulların 10. maddesinde atıfta bulunulduğu gibi, Ek IV hükümlerine uyulması şartıyla, ihale prosedürleri projenin uygulama dönemi başlamadan önce başlatılabilir ve sözleşmeler, faydalanıcı(lar) tarafından imzalanabilir.

2) Maliyetlerin projeye ilişkin genel bütçede belirtilmesi;

3) Maliyetlerin ilgili projenin uygulanması için gerekli olması;

4) Maliyetlerin tespit ve teyit edilebilir olması; özellikle faydalanıcının/faydalanıcıların muhasebe kayıtlarında yer alması ve faydalanıcının/faydalanıcıların kurulduğu ülkede geçerli muhasebe standartlarına ve

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

faydalanıcının/faydalanıcıların olağan maliyet muhasebesi uygulamalarına göre belirlenmesi;

5) Maliyetlerin geçerli vergi mevzuatı ile sosyal mevzuat şartlarına uygun olması;

6) Maliyetlerin makul ve gerekçelendirilmiş olması ve özellikle ekonomi ve etkinlik açısından sağlam finansal yönetim gerekliliklerine uyması gerekmektedir.

Uygun Doğrudan Maliyetler

Sunulan proje teklifine konu maliyetlerin, yalnızca makina ekipman alımı odaklı olmaması, sürdürülebilir büyüme ile birlikte Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklara istihdam sağlamak, veya istihdamı kayıt altına almayı amaçlaması gerekmektedir.

Faydalanıcının/Faydalanıcıların aşağıda belirtilen doğrudan maliyetleri uygun kabul edilir:

- a) sosyal sigorta primleri ve ücretlerle ilgili diğer giderler dâhil olmak üzere, proje kapsamında görevlendirilen personele ödenen gerçek brüt maaşlara karşılık gelen maliyet; (projenin yürütülebilmesi için elzem olduğu kanıtlanarak gerekçelendirilmediği sürece, maaşlar ve maliyetler Faydalanıcı(lar) tarafından normalde ödenen tutarları aşmayacaktır);
- b) Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin ve Ev Sahibi Toplulukların istihdamları ya da istihdamlarının kayıt altına alınmasından doğan maliyetler, çalışma izni maliyetleri, sosyal güvenceyi de içeren brüt maaşları ve diğer yevmiye maliyetleri. **Lütfen insan kaynakları toplam maliyetinin, toplam uygun doğrudan maliyetlerin % 50'sini aşamayacağını unutmayınız;**
- c) Özellikle Projenin amacına yönelik yeni (ikinci el satın alma uygun değildir) ekipman, makine ve malzeme satın alma maliyetleri. **Lütfen ekipman, makine ve malzemelerin toplam maliyetinin (ofis malzemeleri hariç) toplam uygun doğrudan maliyetlerin % 60'ını aşamayacağını unutmayınız;**
- d) Sarf malzemelerin maliyetleri;
- e) Eğitim ve danışmanlık maliyetleri;
- f) Görünürlük maliyetleri;
- g) Alt yüklenici maliyetleri;
- h) Faydalanıcı tarafından proje amaçları kapsamında yapılan ihalelerin bedellerine ilişkin maliyetler;
- i) Doğrudan sözleşmeye ilişkin yükümlülüklerden doğan (Bilgilerin yayımlanması, projeye özel değerlendirme, harcama teyit maliyetleri, tercüme, kopyalama, sigorta, vb.) mali hizmet maliyetlerini de kapsayan hizmet maliyetleri (Mali teminatlar ve havale EFT gibi transfer maliyetleri);
- j) Atölyenin yenilenme maliyetleri;
- k) Tarımsal üretime ve süt taşımaya yönelik olarak, üretimde kapasite artırımına yarayacak motorlu araçlar. **Bu araçların toplam maliyetinin toplam uygun doğrudan maliyetler toplamının %20'sini aşamayacağını unutmayınız;**
- l) Üretimin artırılmasına yönelik hammadde maliyetleri;
- m) Gıda işleme, pastörizasyon ve paketleme makine ekipmanları;
- n) Tohum, aşılama maliyetleri ve tarıma dayalı teknoloji iyileştirme maliyetleri;
- o) Kooperatifin ürünlerinin pazarlanması amacı ile zincir marketlerde kiralanacak raf(lar) maliyetleri;
- p) Ürünlerin paketlenmesi ve taşınmasına yönelik hizmet alımlarından doğan maliyetler (fabrikadan halka yöntemine dönüşüm);
- q) Toptan satış ve bayilik gibi yeni çevrimiçi satış mecralarına girilmesine ilişkin maliyetler;
- r) E-ticaret ara yüzlerinin kurulması, kurumsal üyeliklere ilişkin maliyetler;
- s) Yazılım (Lisans ve kayıt) ve donanım maliyetleri;
- t) Tedarik zinciri ve nakliye yönetiminin iyileştirmesine yönelik eğitim maliyetleri;
- u) Sertifikasyon ve akreditasyon maliyetleri;
- v) Kreş kurulması / iyileştirmesi ile ilgili maliyetler.

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

ÖNEMLİ NOT 3

1. Harcama doğrulama maliyetlerinin bütçeye ve başvuru belgelerine uygun şekilde eklenmesi gerektiğini lütfen unutmayınız. Başvuru sahibi, hibe almaya hak kazanması durumunda, harcama doğrulama denetimi için gerekli düzenlemeleri (görev tanımı belgesi, denetim kuruluşunun belirlenmesi vb.) sözleşme imzalanmadan önce yapacağını göz önünde bulundurmalıdır.
2. Sözleşme makamı, sözleşme sürecinde ön ödeme tutarı kadar mali teminatı talep etme hakkını saklı tutar. Bu talepten doğabilecek maliyetlerin de bütçede başlık 5.6 "Mali Hizmetler" altında bütçelendirilmesi gerekmektedir.
3. Malzeme ve ekipman alımına veya kiralanmasına ilişkin maliyetlerin projenin amaçlarına hizmet etmesi ve talep edilen hizmet maliyetlerinin piyasa rayiçlerine uygun olması gerekmektedir.
4. Maliyet etkinliğinin sağlanması bakımından (Projenin etkinliği, etkililiği ve sürdürülebilirliği bakımından) sağlam finansal yönetim ilkeleri değerlendirme aşaması için önem arz etmektedir; dolayısıyla, başvuru sahipleri tekliflerini hazırlarken proje bütçesi ile kazanımları dikkatli bir şekilde değerlendirmelidir.

657 sayılı kamu personeli kanununa tabi devlet memurları bu proje kapsamında çalışamaz veya kendilerine maaş ödemesi yapılamaz. Bu maddeye istisna haller:

- Çalıştıkları kurum tarafından asli görevlerini yerine getirmesine engel olmadığına ilişkin yazılı izin verilmesi ve faydalanıcı kurumun bordrolu çalışanı olmasıdır.

Diğer memur ve akademik personel sadece kurumları tarafından resmi izin verilmesi şartı ile kurumun sorumlu olduğu ilgili kanunlar kapsamında istihdam edilebilir.

İhtiyat Akçesi

Karşılabilir Uygun Maliyetler arasında yer almadığı için bu teklif çağrısı kapsamında hazırlanan bütçelerde **ihtiyat akçesi yer almamalıdır.**

Uygun Dolaylı Maliyetler

Projenin yürütülmesinden kaynaklanan dolaylı maliyetlerin götürü usulünde finansmanla karşılanması uygun olabilir fakat toplam ödemenin uygun doğrudan maliyetlerin tahmini toplamının %3'ünü geçmemesi gerekmektedir. Dolaylı maliyetler, hibe sözleşmesi bütçesinin başka bir başlığında yer alan maliyetleri içermediği sürece uygun kabul edilir. Başvuru sahibinden, sözleşme imzalanmasından önce, talep edilen yüzdenin gerekçelendirilmesi istenebilir. Ancak, hibe sözleşmesinin Özel Koşulları'nda götürü bedel için sabit bir oran belirlendikten sonra, destekleyici belge sunulmasına gerek yoktur.

Başvuru sahiplerinden herhangi biri, ICMPD veya AB tarafından finanse edilen faaliyetteki bir hibeden faydalanıyorsa, dolaylı maliyetlerini teklif edilen proje bütçesinden karşılamayı talep edemez.

Uygun Olmayan Maliyetler

Aşağıdakiler uygun **olmayan** maliyetlerdir:

- Gerekli ekipman / makinelerin montajı için yapılan küçük tadilatlar veya atölyelerin yenilenmesi veya kreş kurulması/iyileştirilmesi hariç inşaat ve yapım işleri maliyetleri;
- Projede yer alan personel ve diğer kişilere ilişkin seyahat ve harcırah maliyetleri;
- Ofis aracı alımı ve ofis kiralaması;
- Borçlar ve borç hizmet giderleri (faiz);
- Zararların veya gelecekte ortaya çıkması muhtemel yükümlülüklerin karşılanması;

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

- Faydalanıcı(lar) tarafından beyan edilen ve ICMPD ya da Avrupa Birliği (Avrupa Kalkınma Fonu dâhil) hibesi alan bir başka proje veya çalışma programı kapsamında finanse edilen maliyetler;
- Arsa ve bina satın alımları;
- Kambiyo zararları;
- Aynı katkılar;
- Üçüncü taraflara verilen krediler;
- Proje kapsamına girmeyen maliyetler;
- Amortisman ve yıpranma maliyetleri;
- Para cezaları, mali cezalar ve mahkeme maliyetleri.

Kâr Amacı Gütmeme Kuralı

Fon, ana başvuru sahibi ve eş başvuru sahibi için herhangi bir kâr sağlayamaz. Kâr ifadesi ana başvuru sahibi ya da eş başvuru sahibinin bakiye ödemesi talebi öncesinde yapılan harcamalara ilişkin belgelerin tutarı ve sözleşme makamınca onaylanan tutar arasında ana başvuru sahibi ve eş başvuru sahibi yararına doğacak fark olarak tanımlanır.

Kâr Amacı Gütmeme Kuralı aşağıdaki örnek faaliyetleri kapsar:

- Hibeden doğan gelir/kâr,
- Hibe tutarının kambiyo ve borsa faaliyetlerinde kullanılmasından doğacak kârlar,
- Beklenmedik gelir (örn: hibe kapsamında satın alınan makine ekipmanın satışından doğan kâr).

Kâr Amacı Gütmeme kuralı aşağıdaki faaliyetleri **kapsamaz**:

- a) Faydalanıcının mali kapasitesini güçlendirmeyi²⁰ amaçlayan faaliyetler;
- b) Projenin sözleşme sonrasında da devam edebilmesini sağlayacak bir gelir elde etmeye yönelik kârlar.

2.2. Etik ve Davranış Kuralları

a) Çıkar çatışması olmaması

Başvuru sahibi, herhangi bir çıkar çatışmasından etkilenmemeli ve projelerde yer alan diğer başvuru sahipleriyle bu bakımdan denk bir ilişkide olmamalıdır. Başvuru sahibinin gizli bilgi alma, rakiplerle yasa dışı anlaşmalar yapma ya da başvuruların incelenmesi, açıklığa kavuşturulması, değerlendirilmesi ve karşılaştırılması sırasında değerlendirme komitesini veya sözleşme makamını etkileme yönündeki herhangi bir teşebbüsü, başvurusunun reddedilmesine yol açacaktır ve yürürlükteki Mali Tüzük uyarınca idari ceza almasına neden olabilecektir.

b) İnsan haklarına, çevre mevzuatına ve temel çalışma standartlarına uyma

Başvuru sahibi ve personeli insan haklarına uygun hareket etmek zorundadır. Özellikle ve geçerli kanuna göre, hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanan başvuru sahipleri, çok taraflı çevre anlaşmaları dâhil olmak üzere çevre mevzuatına ve Uluslararası Çalışma Örgütü sözleşmeleri (örgütlenme özgürlüğü ve toplu sözleşme hakkı; cebri ve mecburi çalıştırmanın önlenmesi; çocuk işçiliğinin kaldırılması ile ilgili sözleşmeler gibi) kapsamında tanımlanan ve uygulanan temel çalışma standartlarına uymak zorundadır.

Cinsel sömürü ve cinsel istismara sıfır tolerans:

ICMPD, görevin kötüye kullanıldığı ve başvuru sahibinin mesleki güvenilirliğini etkileyecek her türlü davranışla ilgili olarak 'sıfır tolerans' politikası uygulamaktadır.

Fiziksel istismar veya cezalandırma veya fiziksel istismar tehdidi, cinsel istismar veya sömürü, taciz, sözlü taciz

²⁰ Şirketin tabiatı gereği şirketin mali yapısını olumlu etkileyecek faaliyetler.

ve diğer sindirme türleri yasaktır.

c) Yolsuzluk ve rüşvetle mücadele

Başvuru sahibi, yolsuzluk ve rüşvetle mücadeleye ilişkin tüm geçerli kanun ve yönetmeliklere uyacaktır. ICMPD; hibe verme sürecinin herhangi bir aşamasında veya sözleşmenin ifası sırasında herhangi bir yolsuzluk uygulaması tespit edilmesi ve sözleşme makamının durumu düzeltmek için uygun önlemler alamaması durumunda, proje finansmanını askıya alma veya iptal etme hakkını saklı tutar. Bu hüküm kapsamında, 'yolsuzluk uygulamaları' sözleşmeye hak kazanılması veya sözleşme makamıyla hâlihazırda yapılmış bir sözleşmenin ifası ile ilgili herhangi bir tasarrufta bulunması veya herhangi bir tasarruftan kaçınması için herhangi bir kişiye teşvik veya ödül olarak rüşvet, hediye, bağış veya komisyon teklif edilmesidir.

d) Olağan dışı ticari giderler

Sözleşme imzalamaya hak kazanılması veya sözleşmenin ifası sonucu olağandışı ticari giderler ortaya çıktığı görülürse başvurular reddedilecek veya sözleşmeler feshedilecektir. Bu tür olağandışı ticari giderler; ana sözleşmede belirtilmeyen veya ana sözleşmeye istinaden uygun şekilde yapılan bir sözleşmeden kaynaklanmayan komisyonlar, herhangi bir fiili ve meşru hizmet karşılığında ödenmeyen komisyonlar, bir vergi cennetine gönderilen komisyonlar, açık bir şekilde tanımlanmayan bir alacaklıya ödenen komisyonlar veya neresinden bakılırsa bakılsın paravan şirket olarak görünen bir şirkete ödenen komisyonlardır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen projelerde olağan dışı ticari harcama ödemesi yaptığı tespit edilen hibe faydalanıcıları, gözlemlenen gerçeklerin ciddiyetine bağlı olarak, sözleşmelerinin feshedilmesi işlemlerine tabi olacaktır.

e) Yükümlülüklerin ihlali, usulsüzlükler veya sahtecilik

Sözleşmeye hak kazanma prosedürü sırasında yükümlülüklerin ihlali, usulsüzlük veya sahtecilik uygulamalarına başvurulduğunun kanıtlandığı durumlarda, sözleşme makamı prosedürü askıya alma veya iptal etme hakkını saklı tutar. Yükümlülüklerin ihlali, usulsüzlük veya sahtecilik uygulamaları sözleşme kararının ardından tespit edilirse, sözleşme makamı sözleşmeyi yapmaktan kaçınabilir.

2.3. Başvurunun Nasıl Yapılacağı ve İzlenecek Prosedür

2.3.1. Başvuru Formları

Başvuru formu ve ekleri, Hibe Başvuru Formu'nda (Ek-A) belirtilen tariflere uygun olarak sunulmalıdır.

Başvuru sahiplerinin başvuruları İngilizce sunmaları gerekmektedir. Sadece resmi kurumlardan alınan belgelerin asılları, belgenin düzenlendiği dilde / Türkçe olarak sunulabilir.

Hibe Başvuru Formunda belirtilenin dışında başvuruda hata, büyük bir tutarsızlık veya büyük bir istikrarsızlık (Örn: Bütçedeki tutarlar arasındaki tutarsızlık) olması başvurunun reddine sebep olabilir.

Başvuru sahiplerinden sadece Sözleşme Makamı'nın tarafsız bir değerlendirme yapmasına engel olacak nitelikte eksikliklerin giderilmesi için düzeltme ve eksiklerin giderilmesi talep edilecektir.

El yazisi ile yapılan başvurular kabul edilmeyecektir.

Başvurularda doldurulması gerekenler [Örn: Başvuru Formu (Ek-A), Bütçe (Ek-B), Tüzel Kişilik Belgesi (Ek-C), Mali Kimlik Formu (Ek-D), Doğruluk Beyannamesi (Ek-E) (Sadece ICMPD'nin hibe tutarının 60.000 Avro'nun üzerinde olduğu durumlarda istenilir.) ve ana başvuru sahibi ve varsa eş başvuru sahibi tarafından doldurulması gereken Durum Tespit Formu (Ek-F)] değerlendirme komitesine iletilecektir. Bu sebeple belgelerin aktivite ile ilgili tüm bilgileri içermesi çok önemlidir.

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

Bütçe hazırlığı sürecinde baz alınacak kura aşağıdaki linkten erişebilirsiniz:

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_en

2.3.2. Sunulacak Destekleyici Belgeler

Ana başvuru sahiplerinin, Ek A Hibe Başvuru Formu ve Ek B Bütçeye ilave olarak uygun başvuru sahibi olduklarını doğrulamak için aşağıdaki destekleyici belgeleri de sunmaları gerekmektedir:

- a. **Ek C Tüzel Kişilik Belgesi:** Formda istenen ilişkilerle birlikte ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahipleri tarafından ayrı ayrı doldurulması ve imzalanması gerekmektedir.
- b. **Ek D Mali Kimlik Formu:** Ana başvuru sahibi kurumun bulunduğu ülkede yerleşik bir bankada bulunan hesap bilgilerini içeren form. Eğer ana başvuru sahibi daha önceden sözleşme makamına (ICMPD) herhangi bir sözleşme kapsamında bu formu aynı içerik ve banka detayları ile sunmuşsa, o formun kopyası yeterli olacaktır.
- c. Ana başvuru sahibi ve eş-başvuru sahiplerinin hibe kapsamı dışında bırakılmalarına sebep olabilecek durumlardan herhangi birinin kapsamına girmediklerini taahhüt eden **Doğruluk Beyanı (Ek E)** belgesini doldurması ve imzalaması (Ek E - bu doküman sadece ICMPD katkısının 60,000 Avro üzerinde olduğu hibe başvuruları için geçerlidir).
- d. Ana başvuru sahibinin doldurması gereken (eş başvuru sahibi/sahiplerinin değil) **Durum Tespit Formu (Ek F)**.

Ek destekleyici Belgeler (Ek G) (Zip dosyası olarak yükleyiniz):

- e. Başvuru sahibi Kooperatif veya Kooperatif Birliğinin kuruluş sözleşmesi (*kurumun yetkili kişisi tarafından imzalı ve kaşeli*),
- f. Üyelerin kayıtlı olduğunu gösteren güncel "Ortak Pay Defteri" veya KoopBis Kayıtları (*kurumun yetkili kişisi tarafından imzalı ve kaşeli*),
- g. **Ticaret Sicil Gazetesi Sureti:** Ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahiplerinin kuruluş ve mevcut ortaklık yapılarını içeren Ticaret Sicil Gazetesi Sureti (*kurumun yetkili kişisi tarafından imzalı ve kaşeli*),
- h. Ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahiplerinin Vergi Dairesi tarafından onaylanmış (imzalı ve kaşeli) veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) veya Yeminli Mali Müşavir (YMM) tarafından düzenlenmiş ve onaylanmış son 2 yıla (2019, 2020) ilişkin **Mali Tablolar** (Bilanço, Gelir Gider Tablosu),
- i. **Yönetim Kurulu Kararı:** Ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahiplerinin yönetim kurulunca projenin uygulanmasına ilişkin temsil ve imzaya yetkili kişiyi de belirten yönetim kurulu kararı,
- j. **İmza Sirküleri:** Ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahipleri tarafından temsile yetkili kişilerin adına düzenlenmiş yetki belgeleri. İmza yetki belgesinde yer alan kişiler tüzel kişilik nezdinde imzaya yetkili değilse bu hususta kapsamlı yönetim kurulu kararı ve noter onaylı imza beyannamesi / imza sirkülerinin aslı da gerekmektedir,
- k. **Vergi Levha Sureti:** Ana başvuru sahibinin vergi levha sureti ya da ana başvuru sahibinin vergi numarasının yer aldığı resmi belge. Bu belge yalnız ana başvuru sahibi için gerekli olup, eş başvuru sahipleri için gerekli değildir (*kurumun yetkili kişisi tarafından imzalı ve kaşeli*),
- l. **Sosyal Güvenlik Kurumu Borcu Yoktur Yazısı:** Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahipleri adına ayrı ayrı düzenlenmiş, güncel borcu yoktur yazısı, ya da yapılandırma ve/veya muafiyet varsa yapılandırmanın onayı ve ödeme planı,
- m. **Vergi Borcu Yoktur Yazısı:** Şirketin bağlı bulunduğu vergi dairesi tarafından ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahipleri adına ayrı ayrı düzenlenmiş, güncel borcu yoktur yazısı, ve / veya

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

- yapılandırma veya muafiyet varsa yapılandırmanın onayı ve ödeme planı,
- n. Ana başvuru sahipleri ve (varsa) eş başvuru sahiplerinin, SGK tarafından onaylanmış personel listesini içeren güncel SGK beyannamesi,
  - o. Başvuru formunda atıfta bulunulmuşsa ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahiplerinin sahip olduğu Marka Tescil ve Patent ve Kalite sertifikasyon belgeleri,
  - p. Kanuni gereklilik varsa ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahiplerinin, projeyi uygulayabileceğine dair, ilgili kuruluşlarca verilmiş yetki, lisans ve izin belgesi,
  - q. Ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahipleri tarafından projenin uygulanacağı tesisin veya tesislerin tapu, kira sözleşmesi (proje süresini kapsayan) veya intifa hakkı belgesi,
  - r. Ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahiplerinin, proje kapsamında sözleşme makamı tarafından sağlanacak fon tutarının %3'ünü aşan haciz ve alıkoymaya sebep olacak bir borcu bulunmadığına dair beyanname.
  - s. Proje ekibinin EuroPass formatında hazırlanmış CV'leri:<https://europa.eu/europass/eportfolio/screen/profile-wizard?lang=en>

Belgelerin orijinali istenenler için tarih, ıslak imza ve kaşeli asılları, diğerlerinin ise fotokopi veya taranmış versiyonlarının sunulması gerekmektedir. **Kamu Kurumlarından alınan resmi belgeler orjinal dilinde, Türkçe sunulabilir.**

Sözleşme makamı, yukarıda belirtilen destekleyici belgelerin başvuru formu ile birlikte sunulmaması halinde başvuruyu reddetme hakkını saklı tutar.

Başvuru formu ve doldurulması istenilen ek belgeler değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Bu sebeple, belgelerin Proje ile ilgili TÜM bilgileri içermesi azami önem arz etmektedir.

Talep edilen ekler haricinde herhangi bir ek gönderilmemelidir. Başvuru dosyası içeriğinde yer alması gerekmeyen bütün ilave belgeler yok sayılacak ve değerlendirme kapsamı dışında tutulacaktır.

Gerekli görülmesi halinde sözleşme makamı ek destekleyici belgeler talep edebilir.

2.3.3. Başvuru Nereye ve Nasıl Sunulacaktır?

Başvurular (başvuru formu, diğer ekler ve destekleyici belgeler) <https://in-tendhost.co.uk/icmpd.aspx/Tenders/Appraisal> adresindeki ICMPD Elektronik Başvuru Platformu üzerinden teslim edilmelidir. Başka yollarla (örneğin e-posta veya posta yoluyla) gönderilen başvurular reddedilecektir.

Başvuru sahipleri başvuru işlemlerini yapabilmek adına platforma kayıt olmak zorundadırlar. Başvuru sahipleri kayıt olduktan sonra tüm Teklif Çağrısı dokümanlarına ve eklerine erişebilirler. Platformda nasıl kaydolup, başvuru yapılacağı ile ilgili bir kılavuz, <https://in-tendhost.co.uk/icmpd.aspx/BuyerProfiles> adresinden indirilebilir.

Başvuru sahiplerinin ICMPD Elektronik Başvuru Platformuna kaydolma ve/veya başvurularını teslim etme konusunda zorluk yaşamaları durumunda, grants@icmpd.org ile iletişime geçilebilir.

IN-TEND sistemine yüklenen belgelerin aşağıdaki formatlarda olması gerektiğini lütfen unutmayın:

- 1- Başvuru formu WORD dosyası VE imzalı, taralı PDF dosyası olarak gönderilmelidir.
- 2- Bütçe EXCEL dosyası VE imzalı, taralı PDF dosyası olarak sunulmalıdır.
- 3- Tüm destekleyici dokümanlar taranmalı ve PDF formatında olmalıdır.

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

Başvurular eksiksiz olmalı ve istenen tüm bilgileri, gerekli tüm ekleri ve destekleyici belgeleri içermelidir. **Ana başvuru sahipleri, kontrol listesini (Hibe Başvuru Formu 9. Bölüm) kullanarak başvurularının eksiksiz olduğunu doğrulamalıdır. Bu şartlara uyulmaması, başvurunun reddedilmesine neden olabilir. Eksik başvurular reddedilebilir.**

Belgelerin formatı şu şekilde olmalıdır: boyut A4, font tipi Calibri, font büyüklüğü 11, standart kenar boşlukları (üst 2.0 cm, alt, sağ ve sol 2.5 cm), satır aralığı 1.0.

ÖNEMLİ NOT 4

Başvuru sahiplerine ICMPD Elektronik Başvuru Platformuna başvuru öncesinde <https://intendhost.co.uk/icmpd/asp/Tenders/Appraisal> üzerinden kaydolmaları ve sisteme aşına hale gelmeleri şiddetle tavsiye edilmektedir. Başvuru sahipleri, başvuru işlemlerine başlamadan önce hibe kurallarını dikkatlice incelemelidir. Yayınlanan açıklamalar ve olası değişikliklerden haberdar olmak için başvuru sahiplerinin platformu düzenli olarak kontrol etmeleri önerilmektedir. Teklif Çağrısı ile ilgili tüm resmi yazışmalar platformda yayınlanacaktır.

Başvuru sahipleri, başvuruda bulunmakla, başvuru sonucunun elektronik yollarla (ICMPD Elektronik Başvuru Platformu aracılığıyla) paylaşılacağını kabul ederler. Bu bildirim, ICMPD'nin platformda kayıt için kullanılan elektronik adrese gönderdiği tarihte alınmış sayılır.

Her Bir Başvuru Sahibi için Başvuru ve Hibe Sayısı:

Ana başvuru sahibi, bu teklif çağrısı kapsamında **birden fazla başvuruda bulunamaz.**

Ana başvuru sahibi, ayrıca **bir başka başvuruda eş-başvuru sahibi olamaz.**

Bir eş-başvuru sahibi, bu teklif çağrısı kapsamında **birden fazla başvuruda eş-başvuru sahibi olamaz.**

ÖNEMLİ NOT 5

Lütfen bu teklif çağrısı kapsamında hibe alacak olan ana başvuru sahibi ve (varsa) eş başvuru sahiplerinin ICMPD'nin uyguladığı ENHANCER projesinin ileride yürüteceği hibe destek programları ile FRIT ikinci aşama operasyonu tarafından diğer uluslararası kuruluşlar aracılığıyla Türkiye'ye kaanalize edilen fonlara (hem ana başvuru sahibi hem de eş başvuru sahibi olarak) başvuruda **bulunamayacağını** unutmayın.

Lütfen ana başvuru sahibi ve eş başvuru sahiplerinin ENHANCER projesi kapsamındaki sadece bir hibe destek sözleşmesini imzalayabileceğini unutmayın. Bu not, birden fazla teklif çağrısına başvuruda bulunabilme olasılığını ortadan kaldırmaz. Fakat birden fazla hibe programında hibe hakkı kazanılması durumunda ana başvuru sahibi ve eş başvuru sahipleri yalnızca bir hibe sözleşmesi imzalayabilirler.

2.3.4. Başvuruların Teslimi için Son Tarih

Başvuruların teslimi için son tarih 30 Nisan 2022, Viyana saati ile 17:00'dir. Başvuruların geçerli olabilmesi için son teslim tarihinden önce gönderilmeleri gerekmektedir. Son teslim tarihinden sonra gönderilen herhangi bir başvuru otomatik olarak reddedilecektir. Yoğun internet trafiği veya internet bağlantısındaki bir arıza (elektrik kesintisi vb. dâhil) başvuruda zorluklara yol açabileceğinden, ana başvuru sahiplerinin başvurularını göndermek için son günü beklememeleri tavsiye edilmektedir. Sözleşme makamı, yukarıda belirtilen zorluklardan kaynaklanan herhangi bir gecikmeden sorumlu tutulamaz.

2.3.5. Açıklamalar ve Bilgilendirme Toplantıları

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

11 Ocak 2022 tarihinde Viyana yerel saatiyle saat 12:00'da bu teklif çağrısına ilişkin bir çevrimiçi bilgilendirme oturumu düzenlenecektir. Toplantıya katılmak isteyen başvuru sahibi adaylarının grants@icmpd.org e-posta adresine 11 Ocak 2022 Viyana saati ile 11:00'a kadar mail atarak kayıt yaptırmaları gerekmektedir.

Soru ve cevaplar için Ocak ayı içinde 6 ilde bilgilendirme toplantıları yapılacaktır ve ICMPD Elektronik Başvuru Platformunda açıklama notu olarak yayınlanacaktır.

Başvuru sahibi adayları, bu çağrı ile ilgili sorularını, çağrı referansını belirterek ve bu *Rehberin 2.4.2 Öngörülen Takvim* bölümünde belirtilen son tarih öncesinde olacak şekilde ICMPD Elektronik Başvuru Platformu üzerinden sözleşme makamına iletebilirler.

ICMPD'nin bu Teklif Çağrısı hakkında ek bilgi sağlaması durumunda, bu ek bilgiler ICMPD Elektronik Başvuru Platformunda ilan edilecektir.

Rehberin 2.4.2 Öngörülen Takvim bölümünde belirtilen son tarih öncesinde Teklif Çağrısı ile ilgili gelen sorulara yönelik açıklamalar, ICMPD Elektronik Başvuru Platformu üzerinden tüm başvuru sahibi adayları ile eş zamanlı olarak paylaşılacaktır. ICMPD'nin bu tarihten sonra açıklama yapma yükümlülüğü yoktur. Yayınlanan soru ve cevaplardan haberdar olmak için platformu düzenli olarak kontrol etmeniz önerilmektedir.

Başvuru sahiplerine eşit muamele edilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme makamı, ana başvuru sahiplerinin, eş başvuru sahiplerinin, bir faaliyetin veya spesifik faaliyetlerin uygunluğu hakkında önceden görüş bildiremez.

Başvuru süresi boyunca ICMPD tarafından ilan edilen bilgilendirme toplantıları dışında bireysel görüşmeler düzenlemek isteyen başvuru adayları, Teklif Çağrısı kapsamında değerlendirmeye alınmayabilir.

Sözleşme makamı teklif çağrısını yetkisi dâhilindeki aşamaların herhangi birinde iptal etme ve son başvuru tarihinde uzatmaya gitme yetkisini saklı tutar.

2.3.6. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçimi

Başvurular sözleşme makamı tarafından atanan değerlendiriciler tarafından incelenecek ve değerlendirilecektir. Tüm başvurular için tahakkuk edecek aşama ve kriterler aşağıdaki gibi olacaktır.

2.3.7. Dosya Açılışı, İdari Kontroller ve Uygunluk Kontrolü

Başvuru belgelerinin açılması, idari kontrol ve uygunluk kontrolü esnasında dikkate alınacak hususlar:

- Son başvuru tarih ve saatine uyma durumu. Son başvuru tarih ve saatine uyulmaması durumunda proje teklifi otomatik olarak reddedilecektir.
- Başvurunun Kontrol Listesinde (Hibe Başvuru Formunun 9. Bölümü) belirtilen tüm kriterleri karşılayıp karşılamadığı. Bu kriterler proje konusunun uygun olup olmadığını da kapsamaktadır. İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, proje başvurusu yalnızca bu esasa dayanarak reddedilebilir ve proje başvurusu bu noktadan sonra değerlendirilmez.
- Başvuru evrakı ve tüm destekleyici belgelerin başvuruda yer alması ve doğru formatta olması. Eksik belgeler ya da beyan ve destekleyici belgelerdeki tutarsızlık teklifin yalnızca bu temelde otomatik olarak reddedilmesine yol açabilir.
- Ana ve eş başvuru sahiplerinin uygun olması durumunda, ana başvuru sahibinin beyanı (Hibe Başvuru Formunun 10. Bölümü), başvuru sahibi tarafından sağlanan destekleyici belgelerle çapraz kontrol edilecektir.

2.3.8. Mali ve Operasyonel Kapasite Kontrolü ve Teknik Değerlendirme

İdari ve uygunluk kontrollerini geçen başvurular; başvuru sahiplerinin nitelik, bütçe ve kapasite durumları esas alınarak incelenecektir. Başvuru sahiplerinin nitelik, bütçe ve kapasite durumlarına yönelik değerlendirme aşağıda yer alan değerlendirme tablosu temel alınarak gerçekleştirilecektir. İki tür değerlendirme kriteri bulunmaktadır: seçim kriterleri ve hibe verme kriterleri.

Seçim Kriterleri, başvuru sahiplerinin mali ve operasyonel kapasitelerini değerlendirmeye yardımcı olmayı ve aşağıda belirtilenleri teyit etmeyi amaçlamaktadır:

- Projenin yürütüldüğü dönem boyunca faaliyetlerini sürdürmek ve uygun olduğunda finansmanına katılmak için sürdürülebilir ve yeterli finansman kaynaklarına sahip olmak;
- Proje içeriğindeki faaliyetleri tamamlayacak yönetim kapasitesine, profesyonel yeterlilik ve niteliğe sahip olmak. Bu kriter eş başvuru sahipleri için de geçerlidir.

Hibe Verme Kriterleri, sunulan başvuruların kalitesinin, belirlenen hedefler ve öncelikler bakımından değerlendirilmesine ve hibelerin, Teklif Çağrısının genel etkililiğini azami düzeye çıkartan projelere verilmesine olanak sağlamaktadır. Bu kriterler, sözleşme makamının hedef ve önceliklere uygun projelerin seçilmesine olanak tanır ve toplum finansmanının görünürlüğünü garanti eder. Aynı zamanda, projenin ilgililiği, teklif çağrısı hedefleriyle uyumu, kalitesi, beklenen etkisi, sürdürülebilirliği ve maliyet etkinliği gibi hususları içerir.

Puanlama:

Değerlendirme kriterleri bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. 1 (bir) her alt bölüm için en düşük puandır.

Bölüm	Azami Puan	Başvuru Formu
1. Mali ve Operasyonel Kapasite <i>Bölüm 1 - Mali ve Operasyonel Kapasite için değerlendirme kriterleri</i> <ul style="list-style-type: none"> • Bölüm 1 için toplam puan 10 puandan az ise, Değerlendirme Komitesi teklifi reddedecektir. • Bölüm 1'deki alt bölümlerden en az birinin puanı 1 ise başvuru reddedilecektir.	20	
1.1. Başvuru sahiplerinin yeterli kurum içi proje yönetim deneyimi var mı?	4	Bölüm 5.2, Bölüm 5.3
1.2. Başvuru sahiplerinin yeterli kurum içi (özellikle belirtilen hususlarda bilgisi) teknik yeterliliği var mı?	4	Bölüm 5.2, Bölüm 5.3
1.3. Başvuru sahiplerinin yeterli kurum içi yönetim kapasitesi var mı? (personel, bütçe ve ekipman yönetimi açısından)	4	Bölüm 2.2, Bölüm 9, Bölüm 5 ve destekleyici dokümanlar (n, o, p, q, r, s)
1.4. Ana başvuru sahibinin yeterli ve istikrarlı finansman kaynağı var mı?	4	Bölüm 9, Bölüm 5, ve destekleyici finansal dokümanlar (h)
1.5. Ana başvuru sahibi ticari büyüme için kurumsal kapasiteye sahip mi?	4	Bölüm 4, Bölüm 9, Bölüm 5, ve destekleyici finansal

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

		<i>dokümanlar(h, n, s)</i>
2. İlgililik (2. bölüm için toplam puan 10 puandan az ise, Değerlendirme Komitesi teklifi reddedecektir.)	20	
2.1. Teklif, başvuru rehberinde yer alan amaç ve önceliklerle ne kadar ilgili? Projenin planlanan çıktıları başvuru rehberinin 1.2 bölümünde yer alan önceliklerle örtüşüyor mu?	5	Bölüm 2, Bölüm 3
2.2. Proje teklifi, hedef il(ler)in ve/veya ilgili sektörlerin (diğer kalkınma planlarıyla sinerji dahil) özel ihtiyaçları ve kısıtlamaları ile ne kadar alakalı?	5	Bölüm 2
2.3. İlgili taraflar (kadınlar, gençler ve GKSS'lerden oluşan nihai yararlanıcılar, hedef gruplar) ne kadar açıkça tanımlanmış ve stratejik olarak seçilmiştir? İlgili tarafların ihtiyaçları net bir şekilde belirlenmiş midir ve proje bu ihtiyaçları uygun biçimde ele almakta mıdır?	5	Bölüm 2.1.3
2.4. Öngörülen yeni istihdam kadınları ve GKSS'leri önceliklendiriyor mu? (Hibe Programının genel amacı: %60 Geçici Koruma Sağlanan Suriyeli ve %40 Ev Sahibi Topluluklar ile en az %25 kadın istihdamı)	5	Bölüm 2.1, Bölüm 2.2, Bölüm 3
3. Projenin Tasarımı	12	
3.1. Projenin tasarımı kendi içerisinde ne derece uyumlu? 3.1.1. Proje teklifi, proje ile elde edilmesi beklenen sonuçları gösteriyor mu? 3.1.2. Proje çıktıları, beklenen sonuçlara ulaşmanın gerekçesini açıklıyor mu? Önerilen faaliyetler uygun, pratik ve öngörülen çıktılar ve sonuç(lar)la tutarlı mı?	4	Bölüm 2, Bölüm 3, Bölüm 5
3.2. Proje teklifi güvenilir bir temel gösterge, hedef ve teyit kaynağı içeriyor mu? İçermiyor ise mevcut durum çalışması öngörülmüş mü? (çalışma teklifte uygun şekilde bütçelendirilmiş mi?)	4	Bölüm 2.2
3.3. Proje tasarımı içerikteki sorunların güçlü analizine ve ilgili çözüm ortaklarının (eş başvuru sahipleri, hedef gruplar vb.) kapasitesine yer veriyor mu?	4	Bölüm 2
4. Uygulama Yaklaşımı	13	
4.1. Projeye yönelik faaliyet planı açık ve uygulanabilir nitelikte mi? Zaman çizelgesi gerçekçi mi?	5	Bölüm 2.2.1, Bölüm 2.2.2
4.2. Proje teklifi etkili ve verimli bir izleme sistemi içeriyor mu? Uygulama öncesinde, esnasında ya da sonunda planlanan bir değerlendirme sistemi var mı?	4	Bölüm 2.2.1
4.3. Paydaşların (eş başvuru sahipleri, hedef gruplar vb.) projeye katılım düzeyi tatmin edici mi?	4	Bölüm 2.2.1
5. Beklenen Sonuçlar	8	

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

<p>5.1. Projenin sürdürülebilir işler yaratması ve uzun vadede istihdam ve kooperatiflere üyelik üzerinde bir etkisi olması muhtemel mi? Yaratılan istihdamın herhangi bir potansiyel çarpan etkisi veya katma değeri var mı?</p> <p><i>Proje, sürdürülebilir iş gelişimine paralel olarak Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklar için ek istihdam yaratmayı (veya kayıtlı istihdama geçişi) veya üye sayısını artırmayı amaçlıyorsa, 5.1 bölümü için maksimum puanlar aşağıdaki gibi olacaktır;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mevcut istihdamın %10 veya daha fazlası istihdam yaratılması halinde 8 puan, • Mevcut istihdamın %5-9 aralığı kadar istihdam yaratılması halinde 6 puan, • Mevcut istihdamın %1-4 aralığı kadar istihdam yaratılması halinde 4 puan, <p><u>Eğer teklifte yaratılması planlanan istihdam bulunmuyorsa, Değerlendirme Komitesi proje teklifini reddedecektir.</u></p>	4x2	Bölüm 2.1, Bölüm 2.2, Bölüm 3, Bölüm 4
6. Sürdürülebilirlik	12	
6.1. Projenin çarpan etkileri olacak mı? (Proje sonuçlarının yinelenmesi ve daha geniş alanları etkilemesi ile bilginin paylaşılması ve deneyimin sermayeleşmesi dâhil olmak üzere)	4	Bölüm 4
6.2. Sunulan projenin beklenen sonuçları sürdürülebilir mi? 6.2.1. Mali açıdan (ör. izleme faaliyetlerinin finansmanı, gelir kaynaklarının gelecekteki yürütme ve idare maliyetlerini karşılayabilir olması) 6.2.2. Kurumsal açıdan (kurumsal yapı proje sonunda doğacak etkinin sürdürülebilmesine imkân verecek mi?) 6.2.3. Çevresel açıdan (proje çevresel olarak müsbet / menfi bir etkiye sahip mi?) 6.2.4. Kapsayıcılık açısından (Yaratılacak istihdam, gençler, kadınlar ve Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler gibi dezavantajlı grupları içeriyor mu?)	4	Bölüm 4
6.3. Projenin detaylı bir risk analizi ve acil durum planı var mı? Proje içinde sunulan her eyleme yönelik, hafifletme önlemlerini de kapsayan bir risk listesi içeriyor mu?	4	Bölüm 4
7. Bütçe ve Maliyet Etkinliği	15	
7.1. Faaliyetler bütçede uygun olarak yansıtılmış mı?	5	Bütçe
7.2. Tahmini maliyetler ve beklenen sonuçlar arasındaki oran tatmin edici mi?	5x2	Bütçe
Azami Toplam Puan	100	

Proje Seçim Süreci

Değerlendirmeden sonra başvuruların puanlarına göre sıralandığı bir tablo oluşturulacaktır. 65 ve üstü puan alan başvurular için şartlı seçim süreci aşağıda açıklandığı gibi yürütülecektir:

1. Öncelikle her ilden 65 ve üstü puan alan başvurular arasından en yüksek puana sahip 1 (bir) başvuru kabul edilecektir.
2. İkinci adımda geriye kalan 65 ve üstü puan almış başvurular için illere kota ayrılmayacaktır ve bu teklif çağrısına ayrılan bütçe tutarına ulaşılan kadar en yüksek puanlı başvurular sırayla kabul edilecektir.

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

Ek olarak, aldıkları puana göre başvuruları listeleyen bir yedek listesi de oluşturulacaktır. Yedek listenin geçerlilik süresi boyunca fazladan fon kalması halinde bu liste kullanılacaktır. Herhangi bir ildeki en iyi başvuruyu değiştirmek gerekirse, seçim ve hibe alma kriterlerini karşılayan o ildeki bir sonraki uygun proje kabul edilecektir. Bunun haricindeki tüm durumlarda genel sıralama puanları dikkate alınacaktır.

2.4. Sözleşme Makamının Kararının Bildirilmesi

2.4.1. Kararın İçeriği

Ana Başvuru sahibine ICMPD Elektronik Başvuru Platformunda yer alan başvurularına ilişkin bilgilendirme, sözleşme makamı tarafından yazılı olarak yapılacaktır.

2.4.2. Öngörülen Takvim

	TARİH	SAAT (Viyana yerel saati ile)
1. Bilgilendirme toplantısına kayıt için son tarih (Çevrimiçi webinar)	11 Ocak 2022	11:00
2. Bilgilendirme Toplantısı (Çevrimiçi webinar)	11 Ocak 2022	12:00
3. Bilgilendirme Toplantıları (Çevrimiçi webinar)	Ocak 2022 (tam tarihler daha sonra netleştirilecektir)	(kesinleşmiş saati daha sonra netleştirilecektir)
4. Sözleşme makamından açıklama talep etmek için son tarih	15 Nisan 2022	17:00
5. Sözleşme makamının açıklamaları yayınlayacağı son tarih	22 Nisan 2022	17:00
6. Başvurunun teslim edilmesi için son tarih	30 Nisan 2022	17:00
7. Başvuru sahiplerine değerlendirme sonucunun bildirimini (Öngörülen süre)	Haziran 2022	
8. Sözleşmelerin imzalanması (Öngörülen süre)	Temmuz 2022	

Tüm saatler **Viyana, Avusturya** zaman dilimini esas almaktadır.

Öngörülen takvim; 4, 5 ve 6. maddeler haricinde tahmini tarihleri ifade eder ve süreç içerisinde sözleşme makamı tarafından güncellenebilir.

2.5. Sözleşme Makamının Hibe Verme Kararını Takiben Uygulama Koşulları

Hibe verme kararını takiben, sözleşme makamının standart hibe sözleşmesi başvuru sahibine sunulacaktır. Başvuru sahipleri, başvuru formunu imzalayarak, hibeye hak kazanması halinde hibe sözleşmesinden doğan şartları kabul etmiş sayılacaktır.

Uygulama Sözleşmeleri:

Aslı İngilizce olan belgenin gayri resmi Türkçe çevirisi bilgi amaçlı hazırlanmış olup, çeviriden kaynaklı uyumsuzluk olması durumunda orjinal ismi ile "Guidelines for Grant Applicants" belgesi geçerlidir.

Projelerin uygulanmasının, faydalanıcıların satın alma sözleşmeleri yapmasını gerektirdiği durumlarda, satın alma sözleşmelerinin Ek H Hibe Sözleşmesinin Ek IV'ü doğrultusunda yapılması gerekmektedir.

3. EKLER

Sunulacak Belgeler

- Ek A : Hibe Başvuru Formu (Word Formatında)
Ek B : Bütçe (Excel Formatında)
Ek C : Tüzel Kişilik Belgesi
Ek D : Mali Kimlik Formu
Ek E : Doğruluk Beyanı
Ek F : Durum Tespit Formu
Ek G : 2.3.2 Bölümünde Belirtilen Destekleyici Dokümanlar (Zip dosyası olarak yükleyiniz)

Bilgi Amaçlı Belgeler (lütfen bu belgeleri başvurunuzu yaparken göndermeyiniz)

- Ek H : Standart Hibe Sözleşmesi
- Ek II : Genel Koşullar
  - Ek IV : Hibe Faydalanıcıları için Satın Alma Prosedürleri
  - Ek V : Hibe Sözleşmesi için Ödeme Talebi
  - Ek VI : Taslak Teknik, Final ve Mali Rapor
  - Ek VII : Hibe Sözleşmesi için Harcama Doğrulama Raporu Şartname Örneği
  - Ek VIII : Ön Ödeme Garanti Formu
  - Ek IX : Mülkiyet Devri Formu
  - Ek X : Geçici Tahmini Mali Rapor
- Ek I : Vergi Mevzuatı Bilgilendirme

* * *